

Paragraaf Lokale heffingen

02 juni 2024

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door de gemeente Gooise Meren geheven belastingen, bestemmingsheffingen en retributies (rechten en leges). De heffingsbevoegdheid ontleent de gemeente aan een wettelijke grondslag, zoals de Gemeentewet en de Wet milieubeheer. Het invoeren, wijzigen en afschaffen van lokale heffingen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Onder de belastingen vallen de onroerende-zaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, de precariobelasting, de toeristenbelasting, de watertoeristenbelasting, de reclamebelasting en de parkeerbelasting.

Onder de bestemmingsheffingen vallen de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De rechten en leges omvatten een grote groep belastbare feiten, dit betreft de marktgeden, de lijkbezorgingsrechten, de leges inzake omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en gemeentelijke basisadministratie etc.

Voor zowel de bestemmingsheffingen als de rechten en leges geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat opbrengst gebruikt wordt voor de dekking van gemaakte kosten.

Beleid lokale heffingen

Beleid lokale heffingen

'Burgers, bedrijven en andere belanghebbenden leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen.' Zo is het beleid van de gemeente Gooise Meren op het gebied van lokale heffingen samen te vatten. De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk, waarbij er van wordt uitgegaan dat leges en rechten kostendekkend blijven of worden. Uitzondering daarop zijn de begraafrechten en marktgeden. Bij deze rechten wordt gestreefd naar een kostendekkendheid die is gebaseerd op de realisatiecijfers van de afgelopen jaren. De OZB wordt, anders dan de gebruikelijke indexering en de gemaakte afspraken, niet verder verhoogd.

Aanpassing belastingen en heffingen 2023

De geraamde opbrengsten van belastingen, leges en bestemmingsheffingen zijn voor 2023 verhoogd met het inflatiepercentage van 4,1%. Met deze verhoging is de algemene prijsontwikkeling gevolgd.

De enige uitzondering hierop is de rioolheffing. Gelet op het uitgangspunt van 100% kostendekking van het product Riolering is er bij de bepaling van de tarieven naast de indexering ook rekening gehouden met een autonome stijging (1% voor 2023).

Tarieven en opbrengsten

Tarieven 2023

In onderstaand tarievenoverzicht zijn de belangrijkste belastingtarieven voor 2023 opgenomen.

Heffing	Grondslag	Tarief 2023
OZB woning (eigenaar)	% WOZ-waarde	0,0620%
OZB niet-woning (eigenaar)	% WOZ-waarde	0,1491%
OZB niet-woning (gebruiker)	% WOZ-waarde	0,1123%
Toeristenbelasting / watertoeristenbelasting	per overnachting / per etmaal	€ 1,89
Afvalstoffenheffing	éénpersoonshuishouden	€ 239,57

	meerpersoonshuishouders	€ 376,52
Rioolheffing woning (eigenaar)	per aansluiting op de riolering	€ 220,75
Rioolheffing niet-woning (gebruiker)	niet meer afgevoerd dan 500m ³	€ 215,05
Parkeerbelasting (per uur)	Bussum (straat)	€ 1,60
	Bussum (garage)	€ 1,00
	Muiden	€ 3,20
Parkeerbelasting (vergunningen)	bewonersvergunning	€ 38,10
	bedrijvenvergunning	€ 164,45

Opbrengsten voor het belastingjaar 2023

Op basis van het beleid, de tarieven en volumeontwikkelingen is in de begroting 2023 een totale belastingopbrengst gerealiseerd van circa € 36,3 mln. In het onderstaande overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2023 vermeld (bedragen x € 1.000).

Heffing	Raming 2023	Realisatie 2023	% aandeel 2023
Onroerendezaakbelasting (OZB) Woningen	9.620	9.572	24,41%
Onroerendezaakbelasting (OZB) Niet-woningen	2.505	3.031	7,73%
Roerende zaakbelasting (RZB)	12	13	0,03%
Parkeerbelasting	3.276	3.128	7,97%
Toeristenbelasting	283	177	0,45%
Reclamebelasting	204	189	0,48%
Precariobelasting	42	19	0,05%
Afvalstoffenheffing	8.354	8.323	21,22%
Rioolheffing	6.314	6.331	16,14%

Bouwleges	5.384	6.684	17,04%
Overige leges	849	910	2,32%
Lijkbezorgingsrechten	713	762	1,94%
Marktgeden	106	79	0,20%
Totaal	37.663	39.219	100%

Toelichting belangrijkste verschillen

In totaal zijn de opbrengsten voor het belastingjaar 2023 € 1,6 mln. hoger dan begroot:

- OZB Niet-woningen € 526.000 hoger dan geraamd. De meeropbrengsten bij de OZB niet-woningen worden verklaard doordat in 2023 aanslagen over voorgaande jaren zijn opgelegd. Dit houdt onder andere verband met een groot complex waarvan de waarde vanwege de complexiteit pas laat kon worden vastgesteld.
- Parkeerbelastingen € 148.000 lager dan geraamd. De opbrengsten parkeerbelasting fluctueren jaarlijks en zijn voor 2023 4,5% lager dan geraamd.
- Toeristenbelastingen € 106.000 lager dan geraamd. De lagere opbrengsten worden deels verklaard doordat de definitieve aanslag over 2022 lager uitviel dan geraamd, maar ook doordat het tarief vanaf 2022 niet is meegegroeid met de extra opbrengstraming in 2022.
- Bouwleges € 1.299.000 hoger dan geraamd. In overleg met de accountant rekenen we vanaf dit jaar de opbrengsten van omgevingsvergunningen toe aan het jaar waarin deze worden aangevraagd en niet meer aan het jaar waarin de legesnota wordt verstuurd. Deze gewijzigde toerekening betekent voor 2023 dat zowel opbrengsten van in 2021, 2022 en 2023 vergunde vergunningen als opbrengsten van in 2023 aangevraagde vergunningen worden verantwoord. Dit leidt tot een incidenteel voordeel in 2023.

Kostendekkende heffingen

In de paragraaf lokale heffingen moet een overzicht van baten en lasten worden opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. In dit hoofdstuk worden de diverse heffingen kort behandeld en wordt per heffing via een vast format inzicht gegeven in de kosten die (vanuit de diverse taakvelden en extracomptabel) aan de heffing worden toegerekend. De gehanteerde tariefstelling, geraamde baten en eventuele achterliggende beleidskeuzes worden ook per heffing aangegeven.

Onafhankelijk van de aard en samenstelling van de overhead kan deze worden toegerekend aan de directe kosten van de taakvelden. Deze toerekening vindt voor heffingen extracomptabel plaats. Voor wat betreft het toerekenen van overhead aan de tarieven is gekozen voor een systematiek waarbij de totale overhead op taakveld 0.4 op basis van de volgende formule wordt verdeeld.

$$\text{Opslag taakveld} = \text{aan heffing toegerekende directe loonkosten} \times \left(\frac{\text{totale overheadkosten}}{\text{totale loonkosten directe producten}} \right)$$

Hieronder is, per heffing, aangegeven wat het percentage kostendekkendheid is voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafrechten, marktgeden en leges. Hierbij is inzichtelijk gemaakt welke kosten en inkomsten dit betreft rekening houdende met de uitgangspunten conform het BBV.

Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt het saldo onttrokken uit (dekking < 100%) dan wel toegevoegd aan (dekking > 100%) de egalisatievoorziening. De btw is een toegestaan onderdeel van de berekening/tarief.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de afvalstoffenheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%.

Voor de afvalstoffenheffing is over 2023 onder meer door btw-correctie oude jaren vanuit de GAD € 23.000 onttrokken aan de egalisatievoorziening.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	2023 (x € 1.000)
Kosten taakveld afval	6.682
Inkomsten taakveld afval, excl. heffingen	20
Netto kosten taakveld	6.662
Toe te rekenen kosten kwijtschelding	243
Overhead	55
Btw op exploitatie en investeringen	1.384
Totale kosten	8.345
Opbrengst heffingen	8.323
Dekkingspercentage	99,7%

Tarieven afvalstoffenheffing en beleidskeuzes

De afvalstoffenheffing in de gemeente Gooise Meren is gedifferentieerd naar de grootte van het huishouden in de vorm van een éénpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Hiermee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan het principe 'de vervuiler betaalt' en blijft de uitvoering van de heffing praktisch uitvoerbaar.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de eigenaar of gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval- hemel- en grondwater na te komen. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%. Door hogere kosten met name de doorbelaste overhead is over 2023 € 72.000 onttrokken aan de egalisatievoorziening.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	2023 (x € 1.000)
Kosten taakveld riolering	5.073
Inkomsten taakveld riolering, excl. heffingen	41

Netto kosten taakveld	5.032
Overhead	555
Btw op exploitatie en investeringen	817
Totale kosten	6.404
Opbrengst heffingen	6.332
Dekkingspercentage	99%

Tarieven rioolheffing en beleidskeuzes

Bij de harmonisatie van de tarieven voor de rioolheffing is er voor gekozen om voor woningen een vast bedrag per aansluiting te heffen van de eigenaar. De kosten van het leggen van riolering en overige voorzieningen zijn voornamelijk vaste kosten. De mate van gebruik van de voorzieningen per individueel perceel heeft over het algemeen slechts een klein effect op de totale kosten. Dit rechtvaardigt het gebruik van een vast bedrag. Voor niet-woningen is gekozen om de rioolheffing te baseren op het waterverbruik en te heffen van de gebruiker. De tariefklassen zijn zodanig ingedeeld dat dit het effect heeft van een vast bedrag per aansluiting, maar waarbij de echte grootverbruikers extra bijdragen.

Begraafplaatsrechten

Begraafplaatsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabiel en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen en de opbrengst van het jaarlijks onderhoudsrecht. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2023 uit op 41%.

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	2023 (x € 1.000)
Kosten taakveld begraven	1.311
Inkomsten taakveld begraven, excl. heffingen	147
Netto kosten taakveld	1.164
Overhead	635
Totale kosten	1.799
Opbrengst heffingen	761
Dekkingspercentage	42%

Tarieven begraafplaatsrechten

De verordening kent een tarieventabel met een uiteenlopend aantal tarieven voor verschillende diensten.

Voor begraafplaatsrecht wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in de afgelopen jaren.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. De opbrengst is afhankelijk van de daadwerkelijke bezetting van de weekmarkt. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2023 uit op 43%

Berekening van kostendekkendheid van de marktgelden	2023 (x € 1.000)
Kosten taakveld marktgelden	103
Inkomsten taakveld marktgelden, excl. heffingen	1
Netto kosten taakveld	102
Overhead	68
Btw	8
Totale kosten	177
Opbrengst heffingen	79
Dekkingspercentage	45%

Tarieven marktgelden

Het marktgeld bedraagt een tarief per vierkante meter ingenomen ruimte. Voor marktgelden wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in het afgelopen jaar.

Leges

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie titels: Algemene dienstverlening, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie titels zijn de leges onderverdeeld in hoofdstukken waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2023 voor de drie titels uit op respectievelijk 75%, 99% en 3%. Het totaal percentage kostendekkendheid aan leges (titel 1, 2 en 3) bedraagt 88%.

Berekening van kostendekkendheid van de leges in totaal	2023 (x € 1.000)
Kosten taakveld leges	3.460
Inkomsten taakveld leges, excl. heffingen	0

Netto kosten taakveld	3.460
Overhead	1.729
Totale kosten	5.189
Opbrengst heffingen	6.763
Dekkingspercentage	130%

Berekening van kostendeckendheid van de leges Titel 1; Algemene dienstverlening	2023 (x € 1.000)
Kosten taakveld leges titel 1	616
Inkomsten taakveld leges titel 1, excl. heffingen	0
Netto kosten taakveld	616
Overhead	392
Totale kosten	1.008
Opbrengst heffingen	788
Dekkingspercentage	78%

Onder algemene dienstverlening vallen bijvoorbeeld Burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

Berekening van kostendeckendheid van de leges Titel 2; Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	2023 (x € 1.000)
Kosten taakveld leges titel 2	2.676
Inkomsten taakveld leges titel 2, excl. heffingen	0
Netto kosten taakveld	2.676
Overhead	1.179
Totale kosten	3.855

Opbrengst heffingen	5.965
Dekkingspercentage	155%

Onder Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning valt bijvoorbeeld de omgevingsvergunning.

Berekening van kostendekkendheid van de leges Titel 3; Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	2023 (x € 1.000)
Kosten taakveld leges titel 3	168
Inkomsten taakveld leges titel 3, excl. heffingen	0
Netto kosten taakveld	168
Overhead	158
Totale kosten	326
Opbrengst heffingen	11
Dekkingspercentage	3%

Onder Dienstverlening vallend onder Europese richtlijnen vallen bijvoorbeeld horeca, organiseren van evenementen en markten.

Lokale belastingdruk

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (zoals geproduceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage van de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschetst.

De woonlasten bestaan uit de onroerende-zaakbelasting, afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden) en de rioolheffing.

	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Woonlasten gezin Gooise Meren (jaar t)	€ 910	€ 1.040	€ 1.034
Woonlasten landelijk gemiddelde (jaar t-1)	€ 811	€ 904	€ 904
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde	112 %	115 %	114 %

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen die de belastingschuld niet kunnen voldoen door het ontbreken van (voldoende) vermogen of inkomen kunnen kwijtschelding aanvragen. Het beleid dat hierbij gehanteerd wordt, ligt vast in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023. Alleen voor de afvalstoffenheffing wordt in 2023 kwijtschelding verleend. Voor andere gemeentelijke belastingen wordt geen kwijtschelding verleend. In 2023 zijn er in totaal 1.071 aanvragen tot kwijtschelding binnengekomen en is in 815 gevallen kwijtschelding verleend. Van alle aanvragen zijn er 415 geautomatiseerd afgehandeld.

Algemene ontwikkelingen

De gemeente is voor de inkomsten voor het overgrote deel afhankelijk van inkomsten van de rijksoverheid. Daarbij zorgt de huidige financieringssystematiek voor schommelingen in inkomsten bij de gemeenten en biedt beperkte ruimte voor autonomie. Vanuit het VNG is er overleg met het Rijk voor meer mogelijkheden voor de gemeente om belasting te heffen. De lastenverzwaring voor inwoners dient vervolgens teruggesluisd te worden via lagere inkomstenbelastingen. Momenteel liggen er voorstellen over de verruiming op lokaal belastinggebied die bedoeld zijn voor de periode na 2025.